

Výhody a úskalí dřevěných fasád dle zkušeností ze severských zemí

Nejen u dřevostaveb, ale také u objektů stavěných z jiných stavebních materiálů, jako jsou cihly, beton či ocelové konstrukce, je dnes architektury stále častěji navrhována dřevěná fasáda. A to nejen kvůli jejímu originálnímu vzhledu, ale neřídka i pro větší odolnost proti mechanickému poškození a zejména pak pro další pozitivní vlastnosti, jimiž správně zvolená a provedená dřevěná fasáda při patřičné údržbě dokáže i po staletí konkurovat klasické omítkové. Aby tomu tak skutečně bylo, je třeba dodržet několik zásad, využívaných např. v klimaticky náročných severských zemích, o které se s účastníky letošního volyňského semináře Dřevostavby podělil Kristjan Saks, zástupce firmy Puidukoda z Estonska, zaměřené na výrobu dřevěných palubek.

Autor: Ing. František Novák
Kontakt: novak.sd@tiscalic.cz
Foto: archiv Kristjana Sakse

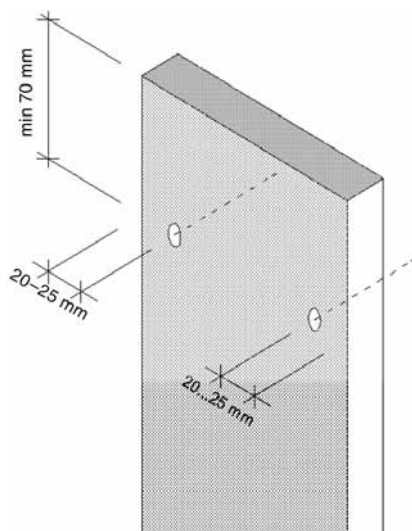
Podle Kristjana Sakse jsou dřevěné fasády často srovnávány s kontaktní minerální omítkou jako dva konkurenční systémy konečných úprav venkovních stěn. Omítka je neřídka veřejností i některými architekty považována za bezúdržbovou a s delší životností, než má dřevěná fasáda. Toto přesvědčení však podle něj není opodstatněné, neboť omítka také vyžaduje čištění a pravidelnou údržbu, stejně jako dřevěný obklad. Klasická kontaktní omítka je navíc ve srovnání s dřevěnou fasádou méně odolná vůči mechanickému poškození. Mohou se u ní také vyskytnout problémy s vlhkostí (vnitřní) ve stěnách a to např. chybně vyprojektovanou skladbou stěny se špatně umístěným rosným bodem, nevhodnou volbou stavebních technologií anebo kvůli špatným vlhkostním a teplotním podmínkám v interiéru. Dřevěná fasáda vlhkostí vlastní stěny přímo dotčená není díky nutnému odvětrání pod obklady. „Při hledání odpovědi na otázku, jak tedy dřevěnou fasádu realizovat a udržovat tak, aby uspěla v konkurenci s kontaktní omítkou, je třeba začít u dobrého architektonického návrhu, správné instalaci obkladových prvků a v neposlední řadě také ve správné a pravidelné údržbě,“ říká Kristjan Saks, nabízejíc přitom četným zájemcům o tuto problematiku pár praktických tipů, které se při realizaci

dřevěných fasád využívají v severských zemích.

Doporučené profily a montáž

Základem pro zajištění stability a trvanlivosti dřevěné fasády je správně zvolit tloušťku jednotlivých obkladových prken nebo palubek a to podle nepsaného pravidla: čím silnější – tím lepší. „Exteriérové obkladové prvky by neměly být tenčí jak 18 mm, nicméně za opti-

Doporučené umístění vrtů pro upevnění obkladových prvků k roštu

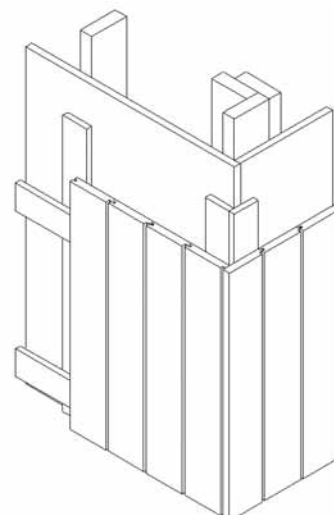
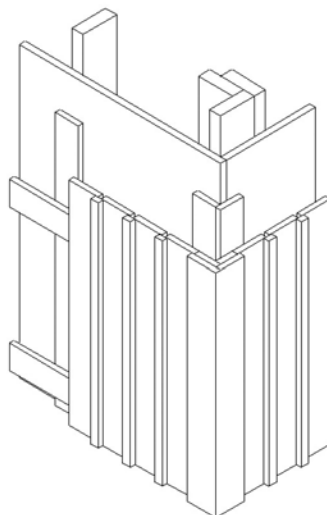
mální se považuje 21 mm, ale nejlépe je zvolit tloušťku až 28 mm. To samé platí také o šířce odvětrávací mezery (minimálně 22 mm, optimální 28 mm), neboť příliš velká mezera způsobuje ochlazení fasády. Zde pak ještě platí, že vzdálenost mezi konstrukčními prvky roštu odvětrávací mezery by neměla být větší jak 600 mm,“ říká Kristjan Saks s tím, že pro upevnění obkladových palubek k roštu by měly být použity buď pouze speciální pozinkované drážkované hřebíky pro venkovní fasády, nebo pro tento účel vhodnější vrtuty, které musí být nerezové nebo se speciální ochranou proti povětrnostním vlivům. Vrtuty by pak měly být minimálně 2krát delší, než je tloušťka obkladu (na tl. 21 mm vrtut minimálně 4,2 x 42 mm), přičemž např. sibiřský modřín vyžaduje pouze nerezové vrtuty a navíc silnější a delší (na tl. 21 mm vrtut min. 5,0 x 60 mm). Při vlastní instalaci se jednotlivé obkladové prvky (ve směru šířky prkna) upevňují vždy dvěma vrtuty a to ve vzdálenosti 70–100 mm od čel a 20–25 mm od hran.

Důležitou roli pro zachování dlouhé životnosti hraje také napojení fasády v rozích. Zejména pak u vodorovného obkladu, kde se pro rohové spojení doporučuje tradiční spojení natupo s překrytím rohovými latěmi, místo současného moderního spojení na pokos.

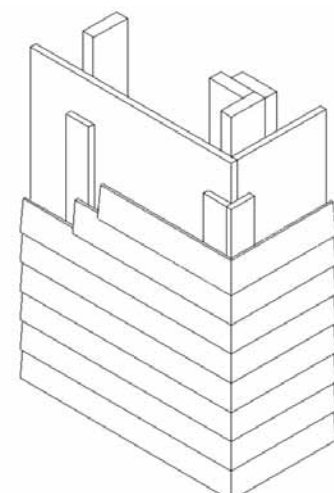
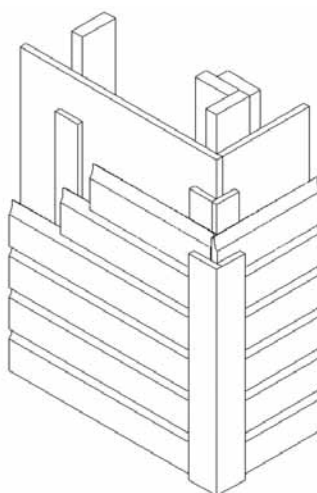
Hlavní zásady montáže a údržba

Dřevěná fasáda by se podle severských zkušeností měla montovat pokud možno z předem (proti povětrnostním vlivům) ošetřených (naimpregnovaných) prken či palubek. „Přitom je důležité neporušit vrstvu nátěru kolem spojovacího materiálu nebo v opačném případě takové místo přetrít. To platí i v případě někdy nezbytného zakracování konců nebo jiné manipulace s obklady,“ doplňuje K. Saks a dodává, že bez ohledu na kvalitu povrchové úpravy je dřevěná fasáda velice citlivá na vlhkost (zejména na zatékání do fasády) a je extrémně exponovaná dešti dopadajícímu pod úhlem a navíc se odrážejícímu od povrchu půdy. Proto je třeba již při projektování pamatovat na dostatečně široký přesah střechy (minimálně 600 mm) a také na sokl fasády, který podobně jako u omítkové by měl být vysoký min. 300 mm.

„K zajištění dlouhé životnosti fasády přispívá také dobře nainstalované ostění, okenní parapety, okapy, odvodňovací roury či různé plechové chrániče (zabraňující vodě dostat se pod prkna)

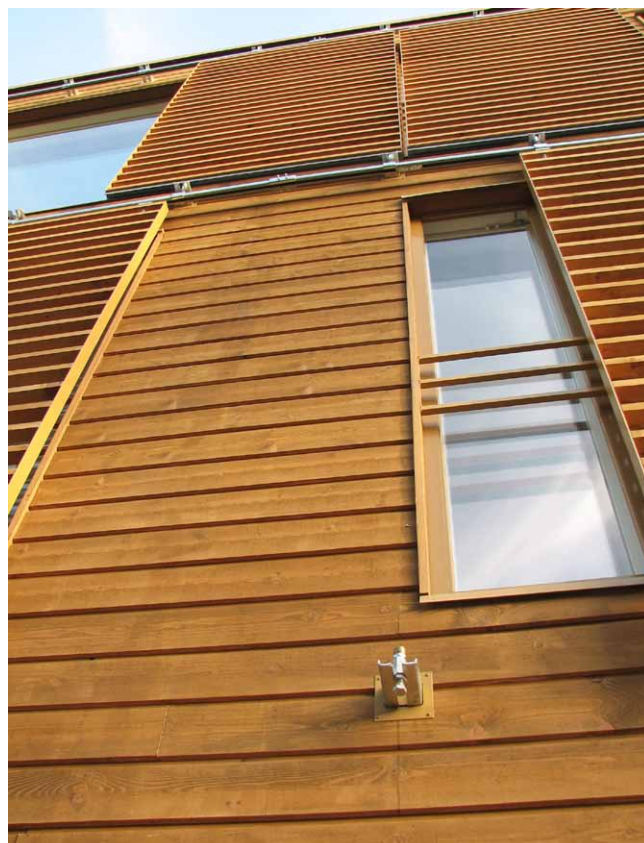

Příklady používaného rohového napojení

Předpokladem dlouhé životnosti je široký střešní přesah a tradiční rohové spojení natupo s krycími rohovými latěmi

Důležité je i správné ostění oken

Absence střešních přesahů a rohové spojení na pokos spolu s transparentním nátěrem předurčují takovouto fasádu k cyklu údržby každých 5–6 let

a v neposlední řadě také pravidelná údržba,“ doplňuje K. Saks a v souvislosti s údržbou dodává, že čištění a nátěr

dřevěné fasády se provádí v závislosti na použité nátěrové hmotě a expozici fasády vůči světovým stranám. V případě

transparentních nátěrových hmot by první údržba měla proběhnout za 3–7 let od instalace fasády a u krycích nátěrových hmot za 7–15 let. Frekvence opakovaných nátěrů záleží na více okolnostech – na použité nátěrové hmotě, typu povrchu dřeva, odstínu nátěrové hmoty, na umístění domu apod. Před opravným nátěrem je třeba fasádu opatrně očistit, odstranit volnou špinu a prach. Plesnivá místa by se měla ošetřit speciálním prostředkem na plíseň, nechat dostatečně uschnout a až poté fasádu natřít alespoň dvěma vrstvami. „Kromě toho je dobré pravidelně kontrolovat i možná mechanická poškození či deformace materiálu a povrchu nátěru (například trhliny, korytkování prken způsobené fluktuací vlhkosti apod.) a neprodleně je opravit, aby se nerozšířovala dále,“ doplňuje a závěrem dodává, že pokud je dřevěná fasáda správně nainstalována a udržována, má stejnou trvanlivost i životnost jako kontaktní omítka a může přečkat i několik století. Důkazem toho podle něj může být např. pravidelně udržovaný dřevěný kostel z roku 1643, který již 372 let stojí v Estonsku na ostrově Ruhnu v Rižském zálivu Baltského moře. ■

Sibiřský modřín upevněný nerezovými vruty (5x70 mm) a ošetřený síranem železnatým neboli zelenou skalicí (FeSO_4) je podle Estonců absolutně bezúdržbovou fasádou na desetiletí

Důkazem dlouhé životnosti dřevěných fasád je 372 let starý kostel na ostrově Ruhnu

NOVÁ KOLEKCE LAMINOVANÝCH DESEK PFLEIDERER

Proč právě PFLEIDERER?

Produkty pro profesionály!

Laminované desky Pfeiderer jsou ideálním materiálem pro jakýkoliv typ nábytku.

Naše vybraná kolekce dekorů je v souladu s nejnovějšími módními trendy.

Vyzkoušejte výbornou kvalitu a trvanlivost výrobků Pfeiderer!

Kromě atraktivní nabídky dekorů Vám nabízíme pružný servis, rychlé dodací lhůty a skvělé ceny.

Více informací na www.drevomaterial.cz/pfleiderer

 PFLEIDERER

Originální design pro Váš domov i kancelář

Dřevomateriál s.r.o. - prodejce PFL pro ČR

DŘEVO
materiál s.r.o.
www.drevomaterial.cz

Dřevomateriál s.r.o.
Orlická kasárna 738
564 01 Žamberk

tel.: +420 465 611 611
tel.: +420 844 333 003
www.drevomaterial.cz/pfleiderer

PFL
INSPIRATIONS
CLOSER
TO
YOU